

Školský vzdelávací program

ISCED 3A - gymnázium

APLIKOVANÁ EKONÓMIA

3. ročník

Časová dotácia predmetu

Vzdelávací program z aplikovanej ekonómie pre 3.ročník je spracovaný na základe štátneho vzdelávacieho programu s dotáciou 2 hodiny týždenne.

Charakteristika predmetu

Učebný predmet Aplikovaná ekonómia je súčasťou vzdelávacích programov, ktoré prezentuje Junior Achievement Slovensko – Mládež pre budúcnosť (JA SR). Je vhodný najmä pre žiakov, ktorí ekonómiu neštudujú, avšak v živote budú potrebovať základnú orientáciu v správaní sa subjektov trhového prostredia.

Učebný predmet Aplikovaná ekonómia patrí do sústavy voliteľných predmetov vo všetkých stredných školách. Podľa učebného plánu je zaradený ako voliteľný alebo nepovinný predmet. Učebná osnova je vypracovaná pre optimálny rozsah predmetu 3 hodiny týždenne. Rozsah predmetu na jednotlivých typoch a druhoch stredných škôl, kde sa predmet vyučuje, je závislý od možností učebného plánu konkrétnej školy, /rozsah je 2 – 4 hodiny týždenne/.

Predmet Aplikovaná ekonómia predstavuje relatívne ucelený výklad základov ekonomickej teórie a jej aplikáciu v praxi trhového hospodárstva.

Praktický charakter predmetu sa dosahuje prostredníctvom modelových situácií simulujúcich fungovanie trhu a realizáciu vlastných podnikateľských zámerov žiakov.

Obsah predmetu tvoria tri navzájom úzko späté súčasti – ekonomická teória, počítačová simulácia MESE /manažérske ekonomické simulačné cvičenie/ a prax študentskej spoločnosti. Všetky tri základné časti sú doplnené ďalšími počítačovými simuláciami, súťažami a príležitosťami.

Počas vyučovania predmetu a najmä počas realizácie praxe študentskej spoločnosti je potrebná spolupráca s miestnym podnikateľom, manažérom, ktorý pôsobí ako konzultant – poradca.

Učivo predmetu Aplikovaná ekonómia sa vysvetľuje na praktických príkladoch s využitím podkladov z podnikovej praxe, správ z masmédií, štatistických správ a pod.

Tematické celky predmetu sú spracované aj s odporúčaným rozvrhnutím sumárnej časovej dotácie pre jednotlivé tematické celky. Pri vypracovávaní tematického plánu sa učiteľ riadi úrovňou vedomostí žiakov z ekonomiky, získaných v predchádzajúcom vyučovaní. Pokiaľ sa učebný predmet Aplikovaná ekonómia bude vyučovať aj na školách, ktoré ekonomické predmety majú v skupine povinných odborných predmetov, obsah voliteľného predmetu musí nadväzovať na ekonomické vedomosti žiakov získané v povinných odborných predmetoch.

Pri úpravách učebnej osnovy predmetu sa musí zachovať jeho celková koncepcia.

Ciele

Úlohou predmetu Aplikovaná ekonómia je umožniť žiakom:

- získať základné informácie o trhovej ekonomike,
- osvojiť si odbornú terminológiu používanú v ekonomickej a podnikateľskej praxi,
- získať a rozvíjať praktické zručnosti potrebné pre úspešné zapojenie sa do reálnej ekonomickej praxe po absolvovaní štúdia,
- rovnako tiež podporiť u žiakov zodpovedné správanie a etické rozhodovanie.
- Predmet súčasne formuje a rozvíja schopnosti samostatného rozhodovania, konania a komunikatívosti žiakov, pripravuje žiakov tak, aby sa mohli zaradiť do generácie manažérov, podnikateľov a obchodníkov v systéme voľného podnikania.

Kompetencie

kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,

- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu uplatnenia,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti.

kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),

kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- efektívne využíva informačno-komunikačné technológie pri svojom vzdelávaní, tvorivých aktivitách, projektovom vyučovaní, vyjadrovaní svojich myšlienok a postojov a riešení.

kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- poznáva pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovania úrovne ich rizika,
  - dokáže konštruktívne a kooperatívne riešiť konflikty.

kompetencie (spôsobilosti) občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných.

kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne

- reflektuje vlastnú identitu, buduje si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- na základe sebareflexie si svoje ciele a priority stanovuje v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- efektívne spolupracuje v skupine, uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzosobných vzťahoch.

kompetencie (spôsobilosti) pracovné

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho plánovaní a uplatnení,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach.

kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote.

kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrovane, primerane okolnostiam a situáciám,

Vzdelávací štandard

Obsahový štandard

3. ročník

1. Úvod do ekonómie a do predmetu Aplikovaná ekonómia
2. Čo je to ekonómia
3. Slovenský ekonomický systém - systém slobodného trhu
4. Ponuka, dopyt a trhovú cenu
5. Spotrebiteľ v našej ekonomike
6. Založenie podniku
7. Financovanie podniku
8. Výroba a marketing
9. Ako si firmy konkurujú

Výkonový štandard

Žiak pozná princípy trhovej ekonomiky.

Žiak ovláda odbornú terminológiu používanú v ekonomickej a podnikateľskej praxi.

Žiak dokáže aplikovať praktické zručnosti potrebné pre úspešné zapojenie sa do reálnej ekonomickej praxe po absolvovaní štúdia.

Žiak sa dokáže zodpovedne správať a eticky sa rozhodovať.

Prierezové témy/ medzipredmetové vzťahy

Multikultúrna výchova, regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, mediálna výchova, osobný a sociálny rozvoj, tvorba projektu a prezentačné zručnosti.

Pri niektorých edukačných témach je možné združiť vyučovanie aplikovanej ekonómie do spoločných projektov s inými predmetmi (matematika, cudzie jazyky, náuka o spoločnosti, dejepis, geografia).

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

Pri realizácii tejto oblasti vzdelávania sa využíva metóda kombinácie skúsenosti postavená na

osobnom zážitku, cez reflexiu skúsenosti, aktívnu aplikácia poznatkov až po ďalší rozvoj v tejto oblasti.

Poznatky sa sprostredkujú prostredníctvom modelových situácií simulujúcich fungovanie trhu a realizáciu vlastných podnikateľských zámerov žiakov.

Učebné zdroje

Online učebnica aplikovanej ekonómie na stránkach Juniot achievement.

Hodnotenie predmetu – predmet aplikovaná ekonómia nebude v školskom roku 2010/2011 klasifikovaný.

Odporúčané organizačné formy a metódy

Vyučovanie prebieha v skupinách 15 – 25 študentov. Vzhľadom na náročnosť predmetu odporúča sa najmä v prvom roku realizácie predmet vyučovať v menšej skupine študentov.

Poradie a detailná časová dotácia preberaných tematických celkov bude ovplyvnená tak činnosťou študentskej spoločnosti a riešením jej aktuálnych úloh, počítačovou simuláciou trhu MESE, ako aj harmonogramom, prípravou a priebehom súťaží.

Počas školského roka sa žiaci v rámci predmetu aplikovaná ekonómia môžu zúčastňovať nasledujúcich súťaží:

Najlepší študent AE – krajské kolá

Horúca téma roka – súťaž žiackych esejí na aktuálnu spoločensko-ekonomickú tému – výberové kolo

Veľtrhy študentských spoločností

MESE – súťaž v ekonomickej počítačovej simulácii – po národné kolo

Banky v akcii – súťaž v bankovej počítačovej simulácii - základné kolá

Tematický výchovno-vzdelávací plán

Škola:	GYMNÁZIUM LIPANY	Školský rok:	2010/2011
Forma štúdia:	denné štvorročné	Trieda:	III.A, III.B
Učebný predmet:	Aplikovaná ekonómia	Počet vyučovacích hodín:	66
učujúci:	Mgr. Ľubica Tomková	Počet vyučovacích hodín týždenne:	2

Mesiac	Cieľ	Téma	Počet hodín	Kompetencie	Vzdelávací štandard	
					Obsahový štandard/obsah	Výkonový štandard
IX.	Predstaviť predmet aplikovaná ekonómia	1. Úvod do ekonómie a do predmetu Aplikovaná ekonómia	1	- k celoživotnému učeniu sa	Ciele, štruktúra a prvky predmetu Aplikovaná ekonómia <i>- Určenie zásad práce a pomôcok</i> Osobný a sociálny rozvoj	Žiak dokáže: - charakterizovať obsah predmetu aplikovaná ekonómia
	Charakterizovať základné ekonomické problémy, systémy	2. Čo je to ekonómia	4	- sociálne komunikačné kompetencie - uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky - v oblasti informačných a komunikačných technológií - riešiť problémy - občianske - sociálne a personálne - pracovné - smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti - vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry	Základný ekonomický problém - vzácnosť Zostavenie zmluvy o združení Podanie žiadosti do zamestnania Životopis, osobný dotazník <i>Výber výrobkov a služieb</i> <i>Prieskum trhu</i> <i>Výber názvu spoločnosti</i> Mediálna výchova	Žiak dokáže: - opísať vzácnosť - opísať ekonomické systémy
X.	Spoznať slovenský ekonomický systém	3. Slovenský ekonomický systém -	6	- sociálne komunikačné kompetencie	Piliere voľného podnikania Úloha zisku a iných ekon.	Žiak dokáže: - informovať o slovenskom

		system slobodného trhu		- uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky - v oblasti informačných a komunikačných technológií - riešiť problémy - občianske - sociálne a personálne - pracovné - smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti - vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry	stimulov Úloha vlády v slovenskej ekonomike Práca s cvičeniami <i>Odhad potrebného kapitálu</i> <i>Vydanie a predaj akcií ŠS</i>	ekonomickom systéme
XI.	Rozlišovať dopyt a ponuku a vzťah medzi nimi.	4. Ponuka, dopyt a trhovú cenu	8	- sociálne komunikačné kompetencie - uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky - v oblasti informačných a komunikačných technológií - riešiť problémy - občianske - sociálne a personálne - pracovné - smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti - vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry	Trh a trhovú mechanizmus Dopyt Elasticita dopytu Práca s cvičeniami, aktuálne ekonomické správy Ponuka Posun krivky dopytu <i>Činnosť študentskej spoločnosti podľa jej zamerania</i> Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	Žiak dokáže: - vysvetliť pojem dopyt a ponuka a ich vplyv na trhovú mechanizmus
XII.-I.	Porovnávať druhy úverov, poistení.	5. Spotrebiteľ v našej ekonomike	12	- sociálne komunikačné kompetencie - uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v	Osobné financie Zdroje príjmov, úspory Práca s cvičeniami, aktuálne ekonomické správy	Žiak dokáže: - porovnať druhy úverov a poistenia

				oblasti vedy a techniky - v oblasti informačných a komunikačných technológií - riešiť problémy - občianske - sociálne a personálne - pracovné - smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti - vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry	Úver Druhy úverov Poistenie Druhy poistenia Práca s cvičeniami, aktuálne ekonomické správy Reklama a spotrebiteľ <i>Vianočné trhy</i> <i>Činnosť študentskej spoločnosti podľa jej zamerania</i> Tvorba projektov	
II.-III..	Poznať informácie dôležité pre založenie podniku.	6. Založenie podniku	12	- sociálne komunikačné kompetencie - uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky - v oblasti informačných a komunikačných technológií - riešiť problémy - občianske - sociálne a personálne - pracovné - smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti - vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry	Ako sa stať podnikateľom? Ekonomický význam malých podnikov Štátna podpora malého a stredného podnik. Práca s cvičeniami, aktuálne ekonomické správy Ďalšie formy podnikania Značka výrobku, výrobok a životného prostredie Práca s cvičeniami Práca s cvičeniami, aktuálne ekonomické správy <i>Činnosť študentskej spoločnosti podľa jej zamerania</i>	Žiak dokáže: - informovať o možnostiach založenia podniku, o podpore štátu a rôznych formách podnikania
IV.	Poznať možnosti financovania podniku.	7. Financovanie podniku	12	- sociálne komunikačné kompetencie - uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky - v oblasti informačných a komunikačných technológií	Vlastné zdroje financovania Cudzíe zdroje financovania Krátkodobé financovanie Dlhodobé financovanie MESE - cena, výroba, marketing, kapitálové investície, výskum a vývoj Emisia akcií a obligácií	Žiak dokáže: - porovnávať rôzne zdroje financovania - charakterizovať kapitálový trh

				- riešiť problémy - občianske - sociálne a personálne - pracovné - smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti - vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry	Kapitálový trh <i>Činnosť študentskej spoločnosti podľa jej zamerania</i> <i>Uzavretie predaja</i> Enviromentálna výchova	
V.	Orientovať sa v nákladoch a výnosoch	8. Výroba a marketing	5	- sociálne komunikačné kompetencie - uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky - v oblasti informačných a komunikačných technológií - riešiť problémy - občianske - sociálne a personálne - pracovné - smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti - vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry	Výroba a produktivita Úspory z rozsahu Náklady, výnosy <i>ŠS - uzavretie dokladov spoločnosti</i> <i>- vypracovanie výročnej správy</i> <i>- príprava záverečného valného zhromaždenia</i> <i>- likvidácia spoločnosti, - archivácia dokladov</i>	Žiak dokáže: - vysvetliť prepojenie výroby a produktivity práce - sa orientovať v nákladoch a výnosoch firmy
V.-VI.	Rozlišovať typy konkurencie	9. Ako si firmy konkurujú	6	- sociálne komunikačné kompetencie - uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky - v oblasti informačných a komunikačných technológií - riešiť problémy		Žiak dokáže: - opísať štruktúru trhu - rozlíšiť typy konkurencie - reflektovať činnosť študentskej spoločnosti a svoju vlastnú aktivitu počas jej fungovania

				- občianske - sociálne a personálne - pracovné - smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti - vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry		

Poznámky: V obsahovom štandarde je kurzívami označená činnosť študentskej spoločnosti. Po vzájomnej dohode, na hodiny prichádza konzultant - odborník z praxe, ktorého žiaci môžu navštevovať aj na jeho pracovisku, študenti využívajú učebné texty na internete formou e-learningu.

Prerokované a schválené na PK 24.8.2010

Predseda PK

Riaditeľka školy